

СВЪТУЛКА

Като видѣли каква голѣма почить отдалъ царь Петъръ на този пустинникъ, всички добри християни намислили да сторятъ сѫщото. И за кратко време се отжпкала пѫтека до пещерата на самотника. Отъ всички краища на България пристигали всѣки денъ нови по-клонници. Тръгнали и скринчани за Рила. Водѣлъ ги най-стариятъ и най-богатиятъ селянинъ. Той поднесълъ на пустинника въ даръ едно пъстро тelenце и казалъ:

— Да ти бѫде дружинка въ тази гѫста гора, на-селена само съ диви животни.

— Богъ да те благослови, старче, — отвърналъ пу-стинникътъ, — а селото ти Скрино да благослови два пѫти! Не ме ли познавашъ? Спомняшъ ли си, когато се загуби Пъструшка, бабата на това тelenце?

Селянинътъ си спомнилъ и друго нѣщо. Спомнилъ си, какъ нѣкога бѣ пожелалъ да се отърве отъ сира-чето Иванъ и го бѣ изпратилъ да преплува Струма съ надежда, че ще се удави и какъ бѣ изгонилъ отъ кѫщи спасеното по чудо момче. И, разкаянъ за постжпката си, като се върналъ въ село, той продалъ всичкитѣ си говеда и на сѫщото онова място на брѣга на Струма построилъ монастирче „Свети Иванъ“. Следъ смъртта на светеца такива монастирчета и черкви се съградили по цѣла България. Но най-голѣмъ монастиръ, който се слави и до днесъ, е Рилскиятъ, построенъ на сѫщото място, дето живѣлъ и починалъ св. Иванъ Рилски и дето завещалъ своето добро учение на българския народъ.

Голѣмиятъ Рилски монастиръ станалъ пазилище на българската книжнина, на българския езикъ, живописъ и рѣзбарство презъ време на петвѣковното турско робство. Тамъ били скжтани всички книги на нашите учи-тели отъ Преславското царство, поученията на Климентъ, Наумъ, епископъ Константинъ, хубавите съчинения на Иванъ Екзархъ, Черноризецъ Храбъръ, Пресвитеръ Козма и на много други безименни писатели. Тамъ били скжтани и книгите на писателите отъ Търновското царство. Надъ тѣхъ е бдѣлъ духътъ на българския светецъ, Иванъ Рилски, пустинникътъ отъ с. Скрино, бедното сираче и говедарче Иванъ.